

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТВОРЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «СОНЯШНИК»

gra-sonyashnyk.com.ua

**ЗАВДАННЯ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
УКРАЇНОЗНАВЧОЇ ГРИ**

10-11 КЛАСИ

ЦЕЙ ТЕСТОВИЙ ЗОШИТ НАЛЕЖИТЬ

Соняшник -2017

10–11 клас (1 бал)

1. Сталі вислови в поданих реченнях мають значення 'мало', лише в одному реченні це 'мало' означає 'ніскільки, нітрохи; зовсім'. У якому?

а) Здуріла вража баба: вік прожила, а розуму мов кіт наплакав.

б) Батько землі тої мали на заячий скік.

в) Представників сильної статі тут – крапля в морі.

г) Параска за всю ту ніч ні на волосину не заснула.

д) А тепла в старім серці на макове зерно.

2. Майже весь тираж першої збірки «Байки Леоніда Глібова», що вийшла 1863 року в Києві, було знищено й заборононо для народних шкіл через

а) розгром Кирило-Мефодієвського товариства;

б) Валуєвський циркуляр;

в) закриття безоплатних недільних українських шкіл;

г) прийняття Статуту про початкову школу;

д) Емський указ Олександра II.

3. Укажіть історичну особу, із якою пов'язані ці події: *«Які б тяжкі проби не судила переходити Україні і українському народові історична доля, які пертурбації не лежали б ще перед ними, великі часи творчості Української Центральної Ради й її акти зостануться великою епохою її розвою, твердою підставою національного будівництва».*

а) Сергій Єфремов;

б) Дмитро Дорошенко;

в) Павло Скоропадський;

г) Дмитро Антонович;

д) Михайло Грушевський.

4. До лексеми *токар* не є однокореневим слово

а) *точити*; б) *відточений*; в) *токувати*;

г) *точило*; д) *токарський*.

5. Зазвичай цей комплект складався зі стріл, колчана, лука та тохтуя – чохла,

який одягали на колчан, щоб уберегти стріли від сирості. Назва цього комплекту походить із тюркських мов. Назвіть видатного українського гетьмана, чиє прізвисько асоціюється з цією назвою.

- а) Богдан Хмельницький;
- б) Петро Конашевич;
- в) Іван Мазепа;
- г) Михайло Ружинський;
- д) Дмитро Вишневецький.

6. В одній із байок Езопа йдеться про те, що чоловік купив собі птаха, щоб насолоджуватися прекрасним співом. Однак пташка співати відмовилася. Господар дуже розсердився через це й вирішив убити пташку. Перед смертю птах усе ж таки заспівав. Від цієї події в мові з'явився фразеологізм, у якому йдеться про

- а) лебедя; б) паву; в) гуску;
- г) солов'я; д) зозулю.

7. З'ясуйте, за яким принципом дібрано постаті, і знайдіть серед них «зайву» пару.

- а) Марія Загірня – Настя Грінченко;
- б) Марко Вороний – Микола Вороний;

- в) Григорій Тютюнник – Григір Тютюнник;
г) Олександр Олесь – Олег Ольжич;
д) Ліна Костенко – Оксана Пахльовська.

8. Назва роману Панаса Мирного й Івана Білика «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» є

- а) народним прислів'ям;
б) рядком народної пісні;
в) античним крилатим висловом;
г) біблійною цитатою;
д) рядком з твору Тараса Шевченка.

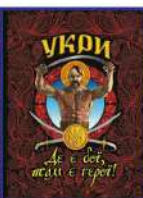
9. У якому з плакатів осучаснено образ козака Мамая – звитязного, миролюбного, умиротвореного й замріяного?

а)

б)

в)

г)

д)

10. Цього не було серед критеріїв відбору в козаки на Запорізькій Січі:

- а) чоловік мав бути вільним і неодруженим;

б) чоловік мав пити горілку й палити люльку;

в) чоловік мав сповідати православну віру;

г) чоловік мав розмовляти українською мовою;

д) чоловік мав пройти певне навчання.

11. Тарас Шевченко вважав прозу цього українського письменника зразком чистої літературної мови настільки, що навіть порекомендував російському класику Івану Тургенєву вивчати українську за його творами. Ідеться про

а) Григорія Сковороду;

б) Івана Котляревського;

в) Пантелеймона Куліша;

г) Марка Вовчка;

д) Івана Вишенського.

12. Езоп – Федр – Лафонтен – Лессінг – Крилов – ...

Хто з українських митців має продовжити запропонований ряд?

а) Григорій Сковорода;

б) Євген Гребінка;

в) Леонід Глібов;

г) Петро Гулак-Артемівський;

д) Левко Боровиковський.

13. Іван Котляревський у поемі «Енеїда» згадує Цирцею. Це чаклунка, яка мала здатність перетворювати чоловіків на тварин. Іван Котляревський указав, на яких тварин було перетворено росіян, турків, прусаків, поляків, однак найбільшу увагу письменник приділив українцям і ще одному народу. Назвіть народ, чоловіків якого Цирцея перетворювала на собак.

- а) італійці; б) голландці;
- в) швейцарці; г) португальці;
- д) французи.

14. Цей відомий фразеологізм був використаний у багатьох творах, світову відомість йому приніс іспанський письменник, однак уперше його вжив Езоп у байці. Ішлося про тварину, що перебувала в яслах, а саме про

- а) собаку; б) вола; в) коня;
- г) вовка; д) лева.

15. З метою підтримати претензії православних київських міщан на конфесійну рівність із католиками й уніатами до Київського Богоявленського братства «з

усім Військом Запорозьким» вписався в 1620 році

- а) Дмитро Байда Вишневецький;
- б) Петро Конашевич-Сагайдачний;
- в) Богдан Хмельницький;
- г) Іван Сірко;
- д) Павло Полуботок.

10–11 клас (3 бали)

16. Першим збройним українським формуванням часів Української революції 1917–1921 років був

- а) Другий український імені гетьмана Павла Полуботка козачий полк;
- б) Гайдамацький кіш Слобідської України;
- в) Запорізький корпус Армії УНР;
- г) Окремий морський курінь імені Петра Сагайдачного;
- д) Перший український імені Богдана Хмельницького полк.

17. Михайло Сергійович Грушевський, намагаючись підкреслити, що ніколи не ідеалізував історичних осіб, протиставляв істориків представникам іншої професії. Він говорив, що історики ставлять «не іконостас, а галерею типових пред-

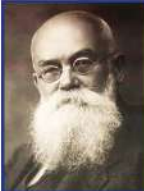
ставників нашого громадського руху, в
плоті і крові, в сильних і слабих формах
їх діяльності». Кого громадський діяч
протиставляв історикам?

- а) художників; б) малярів;
- в) іконописців; г) письменників;
- д) священників.

18. На відомій картині І. Ю. Рєпіна «Запо-
рожці пишуть листа турецькому султану» в
особі писаря зображено відомого історика
– дослідника козацтва. Кого намалював
художник?

- а) М. С. Грушевського;
- б) Д. І. Яворницького;
- в) І. І. Огієнка;
- г) М. І. Костомарова;
- д) С. В. Кульчицького.

19. Хто із зображених державних
діячів ліквідував республіку й розбудо-
вував Українську Державу на принципах
монархії?

				
а)	б)	в)	г)	д)
Михайло Грушевський	Павло Скоропадський	Володимир Винниченко	Симон Петлюра	Августин Волошин

20. *Етноніми* поділяються на дві категорії: *екзоніми* – це назви етнічних груп, створені іншими етнічними групами (*німці* – укр.), і *автоніми* – самоназва, де ім'я створюється й використовується в самій етнічній групі. *Ендонім* – назва географічного об'єкта мовою, якою спілкуються на території, де розташований цей географічний об'єкт. Наприклад, *Львів* (не *Львов*, *Lviv*), *Wien* (не *Відень*). *Ендонім* є антонімом до *екзоніма* (назви, що не вживається місцевим населенням). Яке слово є антонімом до *псевдоніма*?

- а) *геонім*; б) *агіонім*; в) *топонім*;
г) *антропонім*; д) *автонім*.

21. Цей пам'ятник українським козакам стоїть у

- а) Вашингтоні; б) Відні; в) Києві;
г) Парижі; д) Римі.

22. Зародження козацької старшини розпочалося разом з виникненням українського козацтва в кінці XV століття. Повного організаційного оформлення козацька старшина набула в період створення Запорозької Січі. До складу виборної військової козацької старшини входили: *кошовий отаман, кошовий суддя, військовий писар, військовий осавул, курінний отаман*. Визначте варіант, у якому подано їх символи влади відповідно.

а) велика срібна печатка – залізна (іноді тростяна) булава – каламар – невеликий прапор – дерев'яна палиця;

б) дерев'яна палиця – залізна (іноді тростяна) булава – каламар – велика срібна печатка – невеликий прапор;

в) залізна (іноді тростяна) булава – велика срібна печатка – каламар – дерев'яна палиця – невеликий прапор;

г) залізна (іноді тростяна) булава – каламар – велика срібна печатка – невеликий прапор – дерев'яна палиця;

д) каламар – залізна (іноді тростяна) булава – велика срібна печатка – дерев'яна палиця – невеликий прапор.

23. Цілий ряд культурних, освітніх і наукових проектів, серед яких, зокрема, заснування національного театру опери і драми, заснування університету в Кам'янці-Подільському, заснування Національної академії наук було реалізовано за безпосередньої участі

- а) Михайла Грушевського;
- б) Симона Петлюри;
- в) Володимира Винниченка;
- г) Павла Скоропадського;
- д) Євгена Петрушевича.

24. В одному інтернет-словнику для ілюстрації лінгвістичного явища навели як приклад формулу щавлевої кислоти НООССООН [Аш О О Це Це О О Аш]. Ішлося про

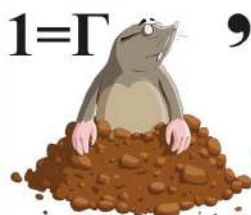
- а) тавтограму; б) анафору; в) паліндром;
- г) перифраз; д) асонанс.

25. Розшифруйте уривок із вірша. У зашифрованих рядках є сталий вислів, що має значення

- а) 'дуже близько'; б) 'дуже далеко';
- в) 'дуже красиво'; г) 'дуже страшно';
- д) 'дуже весело'.

Д=П , , ,

1

, , ,

“

”

1, 4

”

1, 2, 3

” ,

“

”

10–11 клас (5 балів)

26. Троєохіз зображених на малюнках видатних діячів об'єднує участь в одному з найбільш знаменних вітчизняних культурно-освітніх проєктів. У якому рядку вміщено номери відповідних малюнків?

				
1	2	3	4	5
Дмитро Вишневецький	Констянтин Острозький	Петро Могила	Богдан Хмельницький	Іван Федоров

			
6	7	8	9
Герасим Смотрицький	Григорій Сковорода	Петро Конашевич	Іван Мазепа

а) 1, 4, 8;

б) 2, 5, 6;

в) 3, 8, 9;

г) 7, 4, 9;

д) 1, 6, 7.

27. У народі кажуть: «У травні **корець** дощу, а ложка болота». Виділене в цій приказці слово позначає міру в

- а) 16 кг; б) 100 кг;
- в) 25 кг; г) 1 кг;
- д) 4 г.

28. Ім'я цього українського гетьмана нанесено на мапи всіх наведених нижче частин світу, окрім

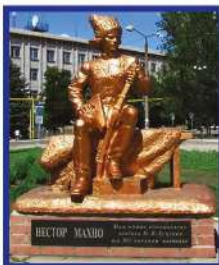
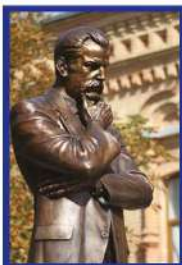
- а) Азії; б) Австралії;
- в) Африки; г) Європи;
- д) Америки.

29. З яким із цих козаків у «химерний» спосіб пов'язане прислів'я *Козацькому роду нема переводу*?

- а) Сірко;
- б) Мамай;
- в) Сагайдачний;
- г) Богун;
- д) Гамалія.

30. Пам'ять героїв і видатних діячів Української революції 1917–1921 рр. ушановано в численних монументах, скульптурах і пам'ятних знаках.

У якому рядку зазначено назви міст відповідно до зображених на малюнках пам'ятників діячам Української революції 1917–1921 рр.?

а) Гуляйполе, Харків, Львів, Кропивницький, Київ;

б) Київ, Харків, Львів, Гуляйполе, Кропивницький;

в) Кропивницький, Львів, Київ, Харків, Гуляйполе;

г) Київ, Львів, Кропивницький, Гуляйполе, Харків;

д) Харків, Кропивницький, Львів, Київ, Гуляйполе.